

A-level Polish

Preparing to teach

Example responses

Published: Summer 2018

Contents

Contents	Page
Paper 1 – reading summary task	4
Paper 1 – translation into English task	11
Paper 1 – research project 1	16
Paper 1 – research project 2	24
Paper 2 – essay: texts	28
Paper 2 – essay: films	36
Paper 3 – summary task	45
Paper 3 – translation task	52
Paper 3 – multi-skill task 1	57
Paper 3 – multi-skill task 2	67

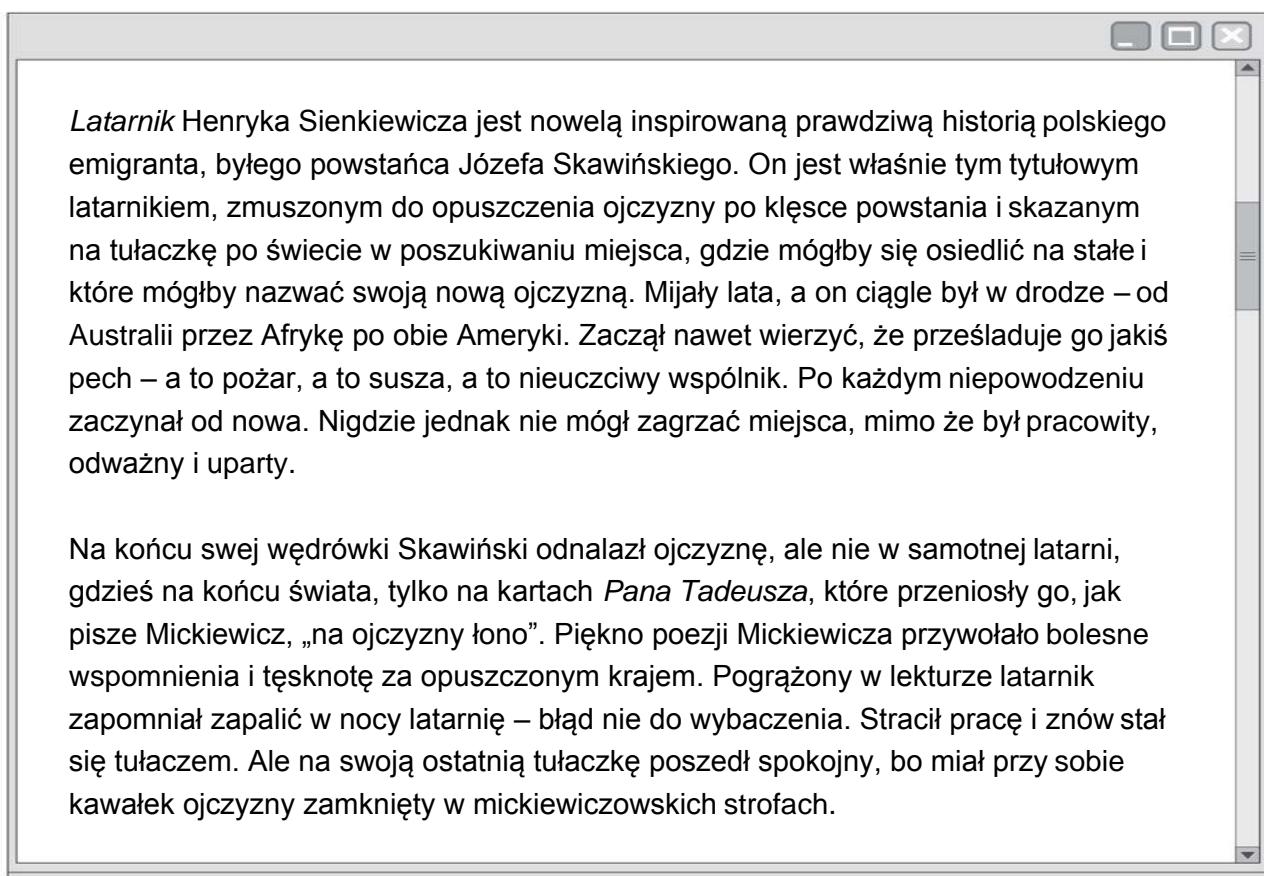
Paper 1

Reading summary task

Question

0 2 Tułaczy los polskiego emigranta

Przeczytaj poniższą recenzję z noweli Henryka Sienkiewicza *Latarnik*, która ukazała się na stronie internetowej biblioteki klasyków.

A screenshot of a computer window showing a text document. The window has a title bar with three icons (minimize, maximize, close) and a vertical scroll bar on the right. The text is presented in two paragraphs. The first paragraph describes the main character, Skawiński, as a Polish emigrant who was part of the January Uprising and fled after its suppression. He ends up as a chimney sweep (tułaczka) traveling across continents. The second paragraph continues the narrative, mentioning Mickiewicz's poem "Ojczyzna Łono" and how it evokes feelings of nostalgia for the homeland even though the character is far away.

Latarnik Henryka Sienkiewicza jest nowelą inspirowaną prawdziwą historią polskiego emigranta, byłego powstańca Józefa Skawińskiego. On jest właśnie tym tytułowym latarnikiem, zmuszonym do opuszczenia ojczyzny po klesce powstania i skazanym na tułaczkę po świecie w poszukiwaniu miejsca, gdzie mógłby się osiedlić na stałe i które mógłby nazwać swoją nową ojczyzną. Mijały lata, a on ciągle był w drodze – od Australii przez Afrykę po obie Ameryki. Zaczął nawet wierzyć, że prześladuje go jakiś pech – a to pożar, a to susza, a to nieuczciwy wspólnik. Po każdym niepowodzeniu zaczynał od nowa. Nigdzie jednak nie mógł zagrzać miejsca, mimo że był pracowity, odważny i uparty.

Na końcu swej wędrówki Skawiński odnalazł ojczyznę, ale nie w samotnej latarni, gdzieś na końcu świata, tylko na kartach *Pana Tadeusza*, które przeniosły go, jak pisze Mickiewicz, „na ojczyzny łono”. Piękno poezji Mickiewicza przywołało bolesne wspomnienia i tesknotę za opuszczonym krajem. Pogrążony w lekturze latarnik zapomniał zapalić w nocy latarnię – błąd nie do wybaczenia. Stracił pracę i znów stał się tułaczem. Ale na swoją ostatnią tułaczkę poszedł spokojny, bo miał przy sobie kawałek ojczyzny zamknięty w mickiewiczowskich strofach.

0 2 . 1

Napisz pełnymi zdaniami **po polsku** jeden paragraf, nie więcej niż 90 słów, w którym podsumujesz treść recenzji. W swoim tekście uwzględnij poniższe punkty:

- co jest tematem *Latarnika* (2 szczegóły) **[2 marks]**
- gdzie i czego szukał bohater utworu (2 szczegóły) **[2 marks]**
- co spowodowała lektura *Pana Tadeusza* (3 szczegóły). **[3 marks]**

Uwaga! Dodatkowe 5 punktów przyznane będzie za język.

Staraj się pisać własnymi słowami.

[5 marks]

Example response

Tematem „Latarnika” są losy polskiego emigranta, który teraz pracuje jako latarnik, daleko od Polski. Nazywa się Józef Skawiński, jest byłym powstańcem, który po upadku powstania musiał wyjechać z Polski.

Bohater utworu szukał po świecie swojej utracionej ojczyzny. Podróżował po Ameryce, Afryce i był w dwóch Amerykach. Nigdy nie mógł znaleźć miejsca.

Po przeczytaniu „Pana Tadeusza” Skawiński poczuł, że odnalezł swoją ojczyznę. Lektura wywołała wspomnienie o Polsce, i był tak zamiliony, że zapomniał zapalić latarnię i stracił nowe przyg. Na koniec swój stał się tużaczem.

(79 words)

Turn over ▶
(79 słów)

Mark scheme

Qu 02	Accept (key idea underlined)	Mark	Notes
Bullet 1	<p>Any 2 from 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tematem utworu jest <u>los byłego powstańca</u> Józefa Skawińskiego, (1) • <u>zmuszonego do opuszczenia ojczyzny</u> po klęsce powstania i (1) • <u>skazanego na tułaczkę</u> po świecie. (1) 	2	<p>Accept: Tematem utworu jest historia polskiego emigranta, Reject: Tematem utworu jest <u>prawdziwa historia</u> Józefa Skawińskiego,</p> <p>Accept: zmuszonego do emigracji i</p> <p>Accept: skazanego na wędrówkę po różnych kontynentach.</p>
Bullet 2	<ul style="list-style-type: none"> • Bohater tułał się <u>po różnych kontynentach/krajach/świecie</u>. (1) • <u>Szukał miejsca, które zastąpiłoby mu ojczynę/g</u> dzie mógłby się osiedlić na stałe. (1) 	2	<p>Accept: Bohater był w Australii, Afryce i Ameryce.</p> <p>Accept: Szukał nowej ojczyzny.</p>
Bullet 3	<p>Any 1 from 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lektura <i>Pana Tadeusza</i> przeniosła go do ojczyzny, którą utracił/przywołała wspomnienia/obudziła tesknotę za ojczyną. (1) • Pograżony w lekturze nie zapalił latarni, <u>stracił pracę</u> i znów stał się tułaczem. (1) • <u>Na dalszą tułaczkę udał się spokojny</u>, bo odnalazł w lekturze ojczynę. (1) 	3	<p>Accept: Lektura spowodowała, że stracił pracę.</p> <p>Accept: Przez lekturę odnalazł spokój i ojczynę.</p>

The marks for content (AO2) and language (AO3) are awarded independently. Long summaries will be marked for content (AO2) or language (AO3) only as far as the first natural break (usually the end of a sentence or main clause) between 90 and 100 words. Short summaries are not subject to an automatic penalty but in practice are unlikely to include all the required content points and will therefore be self-penalising.

The AO2 mark is awarded for content points which contain the required information, regardless of whether those points are expressed in the student's own words, or are partly or wholly lifted from the text. However, no AO2 mark will be awarded for a content point where the student includes irrelevant material or copies inappropriately from the stimulus, eg by 'lifting' an element from the original which does not match the phrasing of the bullet point.* 'Lifted' language will not be eligible for credit when the AO3 mark is awarded.

*Generic example of 'lifted' language:

1

Text includes *Having finished her studies, she became a doctor.*

Summary task includes the bullet point • *What she did before becoming a doctor*

Correct answer is *She studied*

Student writes in response to that bullet point *Having finished her studies, she became a doctor*

No credit for AO1 because the response does not match the phrasing of the bullet point. (Also no credit for AO3 because of lifting.)

2

Text includes ... *because computers will replace teachers*

Summary task includes the bullet point *Technological changes anticipated*

Correct answer is *Computers will replace teachers* or, to demonstrate successful manipulation

Teachers will be replaced by computers

Student writes in response to that bullet point *because computers will replace teachers*

No credit for AO1 because the response does not match the phrasing of the bullet point. (Also no credit for AO3 because of lifting).

Minor errors are defined as those which do not affect communication.

Serious errors are defined as those which adversely affect communication.

Minor errors include:

incorrect but close to correct spellings

incorrect genders/case forms and consequential errors of agreement

Serious errors include:

incorrect verb forms especially irregular forms, incorrect use of pronouns
missing or incorrect agreements of adjectives or past participles.

Complex language includes:

use of pronouns of all types

tenses that support conceptual complexity

connectives supporting a range of subordinate clauses including those requiring subjunctive

constructions with verbs and verbs followed by infinitive with correct preposition

use of present and past participles.

Mark	AO3 quality of language marks in reading summary task
5	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately where required by the task.
4	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately where required by the task.
3	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately where required by the task.
2	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately where required by the task.
1	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately where required by the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Indicative content

Summary 1: 81 words – AO3 5/5

Tematem noweli są losy byłego powstańca, który po upadku powstania musiał opuścić swoją ojczyznę, by udać się na przymusową emigrację. Skawiński wędruje po różnych kontynentach w poszukiwaniu miejsca na osiedlenie się na stałe, które zastępowałoby mu ojczyznę. Gdy wreszcie po wielu latach takie miejsce znalazł szybko je stracił przez lekturę *Pana Tadeusza*. Zaczytawszy się w poemacie zapomniał o swoich obowiązkach i stracił pracę i dom. Mimo to odnalazł spokój w sercu, bo na kartkach poematu odnalazł ojczyznę, dawno utraconą i prawie zapomnianą.

Summary 2: 82 words – AO3 4/5

Latarnik to novella Henryka Sienkiewicza, utwór patriotyczny gdy Polska jeszcze cierpiała pod zaborcą. Utwór Sienkiewicza opisuje losy polskiego emigranta Józefa Skawińskiego, który tuła się po cały świecie szukając miejsca, w którym mógłby się osiedlić, ale w każdym miejscu, od Australii do Afryki, spotyka go jakiś pech, na przykład pożar albo nieuczciwego partnera w biznesu, tak że często musi wyruszać się w dalszą drogę. Wreszcie znajduje ojczyznę na stronach utworu Adama Mickiewicza, Pan Tadeusz, która przyniesie mu spokój i ukojenie w jego wędrowanie.

Summary 3: 70 words – AO3 3/5

Latarnik jest nowelą o historii bohatera o nazwisku Józefa Skawińskiego, który był powstańcem i był też tym tytułowym latarnikiem w książce. Tułał się po całym świecie od Australii przez Afrykę po obie Ameryki i wszędzie prześladował go pech. Nie mógł zagrzać miejsca, chociaż był pracowity i odważny i uparty. Wreszcie osiedlił się na samotnej wyspie, gdzie znalazł pracę jako latarnik i tam odnalazł ojczyznę, ale na kartkach Pana Tadeusza.

Summary 4: 63 words – AO3 2/5

Latarnik jest utworem napisanym przez Henryka Sienkiewicza. Jest ona autobiografią polskiego emigranta Józefa Skawińskiego, który nie mógł znaleźć spokoju po udziale w wielu wojnach. Gdziekolwiek próbował swoje szczęście, spotykała go jakąś nieprzyjemność, która spowodowała, że musiał dalej poszukować miejsca, w którym mógłby osiedlić się i znaleźć spokój. Pod koniec historii Skawińskiego, on odnajduje ojczyznę, ale nie w miejscu, tylko w lekturze Pana Tadeusza.

Summary 5: 50 words – AO3 1/5

Latarnik jest nowelą patriotyczną o Skawińskim. Skawiński jest latarnikiem. Tuła się po Ameryce, Afryce i Australii. Na końcu osiedla się na samotnej wyspie. Raz nie zapalił latarnia, bo zaczytał się w lekturze Pan Tadeusz, to błąd nie do wybaczenia i udaje się na swoją ostatnią tułaczkę, bo jest już stary.

Translation into English task

Question

0 5   Polska szkoła a internet

Przeczytaj poniższy tekst z dodatku do gazety codziennej i przetłumacz na język angielski.

Dla dzisiejszej młodzieży szkolnej internet jest guru: po co mam się męczyć, skoro wystarczy kliknąć i zaraz będę wiedział. Bo internet wie. Nie trzeba przesiewać wiadomości - przecież sieć wie lepiej. Nowy świat jest łatwo kopiowalny: młodzi dzielą się filmami, muzyką, notatkami z lekcji i bez wstydu ściągają całe fragmenty, z których komplilują zadania domowe. Zamiast samodzielnej i własnoręcznej napisanej odpowiedzi, wklejają do zeszytu wydruk z definicją. Nowym wyzwaniem szkoły jest nauczyć ich, co to jest wiarygodne źródło oraz że istnieją prawa autorskie. Nie widzą różnic między opinią profesora a celebryty. A gdy zwrócić im uwagę, uważają, że nauczyciele ich nie rozumieją.

Example response

For the ~~school~~ today's schoolchildren, the internet is a guru; why should I tire myself when I can click and find out what I want to know. Because the internet knows. You don't have to sift through information (the news?), after all the sites know better. The new world is easily copyable - young people share films, music, ~~and~~ notes from lessons and can copy vast chunks of text ~~without~~ and use it in their homework without shame. Instead of independently hand-writing stories, they stick ~~to~~ printed definitions into their books. Schools' new calling is to teach them what is a reliable source and that author's rights exist. They don't see the difference between the opinion of a professor and a celebrity. And when you make them aware of this, they claim that teachers don't understand them.

Mark scheme

Question 5

Translation into English

Acceptable quality of English in translations into English:

Errors in spelling

Where the candidate's attempted spelling is a recognisable form of the correct spelling and does not correspond to another English word, the attempted spelling is accepted eg *weight* mis-spelt as *waight* is acceptable but mis-spelt as *wait* gives another word and so causes ambiguity.

Alternative answers

Examiners will be provided with a range of alternative answers in mark-schemes but in the event that these do not legislate for all versions and variations which candidates might produce, the guiding principle will be that answers that convey the same intended meaning are accepted.

Successful translation

Translation will be deemed successful if an English speaker would understand the translation and if each element of the original text figures in the translation.

Qu 05	The table below shows the type of answer that is acceptable for each section of the text. Award one mark per correct section then divide by two for a final mark out of 10. Half marks should be rounded up.		
Box		Accept	Reject
1	Dla dzisiejszej młodzieży szkolnej	For today's school pupils/students/youth at school <i>or</i> For school pupils/students nowadays	modern, current students (<i>without 'school'</i>)
2	internet jest guru:	the internet/the web is a/their guru	God
3	po co mam się męczyć,	why should I/do I need to suffer/bother/tire myself out	do I have to/must I
4	skoro wystarczy kliknąć	when/if/since I just need to click/all it takes is a click	<i>Other linking words or lack of linking word</i>

5	i zaraz będę wiedział.	and I'll know immediately.	can/could
6	Bo internet wie.	Because the internet knows./It's all there on the internet.	
7	Nie trzeba przesiewać wiadomości -	You don't need to/needn't sift through/select the/loads of information -	You mustn't sieve
8	przecież sieć wie lepiej.	after all/obviously/clearly/certainly the web knows best/knows better/has better information.	surely
9	Nowy świat jest łatwo kopiowalny:	Copying is easy in the modern/new world/The modern world is easy to copy/It is easy to copy in the modern world:	copyable
10	młodzi dzielą się filmami, muzyką, notatkami z lekcji	the young share/ exchange/ swap films, music, lesson notes	divide
11	i bez wstydu ściągają całe fragmenty,	and have no qualms about downloading entire/ whole sections/chunks/shamelessly copy	all sections
12	z których komplują zadania domowe.	from which they compile/make up/compose/put together their homework/coursework/ assignments.	house, household
13	Zamiast samodzielnej i własnoręcznie napisanej odpowiedzi	Instead of an individual/personal/ personally written/hand-written/ original answer	
14	wklejają do zeszytu wydruk z definicją.	they paste/glue/stick into their exercise book a printout with a/the definition.	they copy
15	Nowym wyzwaniem szkoły jest nauczyć ich,	The new challenge facing/of/for the/a school/schools is to teach them	A or no article instead of <i>The</i> aim, objective, task
16	co to jest wiarygodne źródło	what is a trustworthy/reliable/ credible source/which sources are credible	believable
17	oraz że istnieją prawa autorskie.	and that there is such a thing as copyright/that copyright/author's rights exist(s).	

18	Nie widzą różnic między opinią profesora a celebryty.	They see no difference/don't distinguish between the opinion of the/a teacher/professor/academic and of a celebrity.	
19	A gdy zwrócić im uwagę	And if they are reproached/ criticised/reprimanded/told off/if you tell them off	
20	uważają, że nauczyciele ich nie rozumieją.	they believe/ think / claim the teachers do not understand them.	say/ point out

Research project 1

0 6 Poland during the communist era. Codzienność życia w socjalistycznej Polsce.

Przeczytaj poniższy tekst wspomnieniowy o życiu w PRL-u. Artykuł pochodzi z internetowego forum dyskusyjnego.

Życie w kraju „realnego socjalizmu” miało różne oblicza. Jako osoba wychowana i wzrastająca w tamtych czasach najbardziej pamiętam ciągłe stanie w długich kolejkach, by zdobyć podstawowe produkty. Na studiach uczyłam się ekonomii socjalizmu. Szybko zrozumiałam, że to nie może działać. Rzeczywistość dostarczała aż nadto dowodów. Konkurencja i wolny rynek zostały zastąpione centralnymi planami gospodarczymi i ogromną biurokracją. To urzędnicy w Warszawie decydowali o ilości i cenach towarów na rynku. Normą stały się powtarzające się kryzysy. By je rozwiązać rząd ogłaszał duże podwyżki cen, które z kolei wywoływały masowe protesty. Każdy taki protest, pociągał za sobą wymianę rządu - dla uspokojenia nastrojów społecznych.

W drugiej połowie lat siedemdziesiątych XX wieku kryzys gospodarczy był już tak głęboki, że rząd wprowadził kartki na niemal wszystkie towary. Powstały specjalne sklepy, w których trudno dostępne towary można było kupić za wielokrotnie wyższą cenę. W zdobywaniu rzeczy ludzie ratowali się znajomościami i uprawianiem handlu wymiennego. Kwitł alternatywny, „czarny rynek”, którego symbolem stała się „pani z cielęciną” - handlarka dostarczająca do mieszkań mięso z prywatnego uboju. Symbolem PRL-u stały się też Pewexy, gdzie za towary sprowadzane z Zachodu płaciło się walutami obcymi, jak np. dolarami. Zachód jawił się nam, ludziom zza żelaznej kurtyny, jako świat piękny i ponętny. W kraju panowała bylejakość i brak perspektyw. Ludzie tęsknili nie tylko za materialnym dobrobytem świata zachodniego. Tęsknili za tym, by mogli w pełni rozwijać się i awansować, swobodnie wyrażać swoje poglądy i przekonania. Pragnęli wolności. Siła tych marzeń i rozczarowanie życiem w realnym socjalizmie zaowocowała wielkim społecznym protestem i upadkiem tego systemu.

Example response

Korzystając z informacji zawartych w powyższym artykule oraz zdobytej wiedzy napisz wypracowanie **po polsku**, na około 300 słów, na poniżej podany temat:

W latach 1945-89 Polska podlegała władzy komunistycznej. Przeanalizuj w jaki sposób ideologia komunizmu rzutowała na życie codzienne polskiego społeczeństwa tamtego okresu.

[40 marks]

W latach 1945 -1989 panował w Polsce system komunizmu. Ideologia komunizmu zakładała równość i sprawiedliwość społeczą, społeczeństwo miało być bezklasowe, a rola produkcji: zyski z gospodarki miały być dzielone równie i na wszystkich obywateli. Prezywiłość wygrywała inaczej i w połączeniu z ponownym terronem oraz centralnym planowaniem gospodarki, doprowadziła według mnie do mamy zanurzone gospodarki i istotnego społeczeństwa Polski.

Po pierwsze, po moim nie rozdaniu ludziom pieniędzy, wiernie na terenach Polski zaczęły. Były to małe gospodarstwa, ludzie nie mieli manuf, ale i tak to, co wyprodukowali musieli dzielić z państwem.

Pewna lat później nastąpiła kolektywizacja, czyli powstanie wielkie gospodarstwa, gdzie ludzie wspólnie pracowali i mielieli. Panowała propaganda; pełna kontroli, co sprawiło, że wielu ludzi po prostu nie chciało pracować i mobilni tylko minimum tego, co musieli. Rozbudowane systemy policji i roducano do agresowania tych, którzy nie zgadzali się z ideą "dobra wspólnego". Wszelek lepszy personel miał możliwość, aby mignieniu trafić nawet ci, ktorzy byli tym podejrzani.

Caty przemysł był w głębi państwa i był kierowany odgórnie, czyli z Warszawy. Wielkość tego, co wyprodukowano, zmierzono do zwiazku Radzieckiego, aby u pomagać braciom".

Ludzie zarabiali mało, brakowało też utrzymania. A drugiej strony nie było

wystarczające towarów do kupienia. Nagrody za lojalność czy dobry prace były dyplomy albo lodówki, co sugerowało, że dążyły one do zaspakajania potrzeb społeczeństwa. Polacy byli narażeni, podobnie jak inni krańcowie, od informacji o śmierci, ale i tak sindykały w ulicach radia, promowano usiłki, dążące do ustanowienia wolności. Poszukiwani praktyczne prawa gospodarki (wybory były formalne) mieli powoli świadomość o zatwierdzeniu i formie komunizmu. Tylko ci, co należeli do partii mieli nadzieję na kariery; ludzie, którzy otworzyli przyszłość dla się samego, nie mieli.

W latach 90. był gigantem Unsys, po raz kolejny wybuchły strajki i powstaje Komitet Obrony Robotników. Wprowadzono kartkowe migawki towarów, ludzie adami byli nie pomoc sprzedawcy, kupowali bezprzewodów od rolników, przed sklepami już wieczorem ustawiały się kolejki po dostawę produktów następującego dnia.

Determinujące oraz organizacyjne spłyty: doprowadziły do upadku systemu w 1989 r.

(319 words)

(319 słów)

Turn over ▶

Mark scheme

Assessment criteria

Each assessment objective should be assessed independently.

Students are advised to write approximately 300 words per essay. Everything that students write must be assessed; there is no word limit. Students writing the recommended length have access to the full range of marks.

Assessment Objective 2

Mark	AO2
9-10	<p>Very good evaluation of the research topic</p> <p>The relevant information from the written source material has been fully understood. This information is consistently linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.</p>
7-8	<p>Good evaluation of the research topic</p> <p>Most of the relevant information in the written source material has been clearly understood. This information is often linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.</p>
5-6	<p>Reasonable evaluation of the research topic</p> <p>Some of the relevant information in the written source material has been understood. This information is sometimes linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.</p>
3-4	<p>Limited evaluation of the research topic</p> <p>A limited amount of relevant information in the written source has been understood. This information is occasionally linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.</p>
1-2	<p>Very limited evaluation of the research topic</p> <p>A very limited amount of the relevant information in the written source has been understood. This information is rarely if ever linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.</p>
0	The student produces nothing worthy of credit.

For guidance on the evaluation of the written source in relation to the research findings, examiners are advised to refer to the indicative content.

Assessment Objective 3

AO3	
9-10	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately. The student uses a wide range of vocabulary appropriate to the context and the task.
7-8	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately. The student uses a good range of vocabulary appropriate to the context and the task.
5-6	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately. The student uses a reasonable range of vocabulary appropriate to the context and the task.
3-4	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately. The student uses a limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
1-2	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately. The student uses a very limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Minor errors are defined as those which do not affect communication.

Serious errors are defined as those which adversely affect communication.

Minor errors include:

incorrect but close to correct spellings
incorrect genders/case forms and consequential errors of agreement

Serious errors include:

incorrect verb forms especially irregular forms, incorrect use of pronouns
missing or incorrect agreements of adjectives or past participles.

Complex language includes:

use of pronouns of all types
tenses that support conceptual complexity
connectives supporting a range of subordinate clauses including those requiring subjunctive constructions with verbs and verbs followed by infinitive with correct preposition
use of present and past participles.

Assessment Objective 4

Research project essay		AO4
Mark	Descriptors	
17-20	Excellent critical and analytical response to the question set Excellent knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students consistently select relevant information to support their arguments. They consistently use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating an excellent evaluation of the research topic.	
13-16	Good critical and analytical response to the question set Good knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students often select relevant information to support their arguments. They often use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a good evaluation of the research topic.	
9-12	Reasonable critical and analytical response to the question set Reasonable knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students sometimes select relevant information to support their arguments. They sometimes use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a reasonable evaluation of the research topic.	
5-8	Limited critical and analytical response to the question set Some knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students occasionally select relevant information to support their arguments. They occasionally use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a limited evaluation of the research topic.	
1-4	Very limited critical and analytical response to the question set A little knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students rarely select relevant information to support their arguments. They rarely use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a very limited evaluation of the research topic.	
0	The student produces nothing worthy of credit in response to the question.	

Indicative content

06 Research topic: Poland during the Communist era

W latach 1945-89 Polska podlegała władzy komunistycznej. Przeanalizuj w jaki sposób ideologia komunizmu rzutowała na życie codzienne polskiego społeczeństwa tamtego okresu.

- the principles of the socialist economy (AO2)
- influence its inefficiency had on people's everyday lives (AO2)
- what the state did to resolve the problems of shortages of goods (AO2)
- how society coped with the permanent shortages of goods (AO2)
- what led to the collapse of the system (AO2)

- availability of products/services
- impact of the ruling party on people's lives and careers
- lack of democracy/impact on people's lives (freedom of speech and belief)
- suppression of the influence of the Catholic Church
- social protests (strikes, riots)/government's response
- political repression
- forms of civil resistance (e.g. underground opposition, samizdat, independent trade unions)

Research project 2

0 9 The resistance movement in Poland during World War II Dywersja

Przeczytaj poniższy fragment książki A.Kamińskiego pt. *Kamienie na Szaniec*, opowiadający o formach oporu ludności polskiej wobec okupanta.

Listopad 1942 roku był przełomowym miesiącem drugiej wojny światowej. Komenda Sił Zbrojnych w Kraju uznała ten właśnie czas za odpowiedni do wzmożenia akcji dywersyjnej. Przystępowało do organizowania nowych komórek dywersyjnych, powołano do życia centralne kierownictwo Dywersji – które z czasem stało się znane pod nazwą Kedyw.

I stało się, że dla Zośki i części kolegów nadszedł czas zmiany służby. Ponad pół roku pracowali w Małym Sabotażu. Przez cały ten czas, przez lata 1941 i 1942, Mały Sabotaż szedł w pierwszej linii Polski Walczącej. Teraz nadchodziły inne czasy. Walka pod okupacją miała nabrac ostrzejszego wyrazu. Jej znamieniem stawał się pistolet, granat i dynamit. Nadchodziły czasy dywersji i dywersyjne oddziały miały teraz wystąpić w pierwszej linii podziemnego polskiego frontu. „Wawer” będzie trwał i będzie aż do powstania pełnił swą ciężką i niezbędną służbę; akcję Małego Sabotażu prócz „Wawra” uprawiać zaczną i inne organizacje Polski Podziemnej. Ale Mały Sabotaż nie będzie już jednak najbardziej eksponowanym narzędziem przeciwnikowym narzedziem.

Rozpoczęło się wszystko od gruntownego szkolenia do nowych zadań. Wykłady teoretyczne, ćwiczenia praktyczne, wypady w teren, opanowanie nowych umiejętności technicznych ... Wszystko to zajmowało dużo czasu. Im wcześniej, tym lepiej. Gdy pierwszy raz dostali broń do rąk, przezyli emocję jedyną w swoim rodzaju. Nareszcie! Odwiedzając się wzajemnie i wymieniając poglądy na temat nowej służby, umacniali w sobie decyzje, którym przypisywali swoje małosabotażowe osiągnięcia: maksimum odwagi i maksimum rozsadku, starannie opracowany plan i dobrze przeprowadzone rozpoznanie. O, tych zasad trzymać się będą zębami, te zasady muszą im dać w ręce powodzenie – tak jak dawały im powodzenie w „Wawrze”.

Example response

Korzystając z informacji zawartych w powyższym tekście oraz zdobytej wiedzy napisz wypracowanie **po polsku**, na około 300 słów, na poniżej podany temat:

Zmieniająca się sytuacja w okupowanym kraju powodowała zmiany w formach oporu wobec okupanta. Przeanalizuj jakie to były zmiany i jaka była ich skuteczność.

[40 marks]

Ruch oporu zmienił się w czasie 2 wojny światowej. Na początku wojny był „bierny”, bo ludzie nie pytając nie chcieli pracować, podrabiali dokumenty datkowe, ułotki i gazety. Były też tejsne szkody.

Później powstał „Maiusz Sabotai”, który minął napisy, ślepy, kina, molo-wali „żołwie”, itd. Później też minęły kolejowe, mosty, małe fabryki, minione transporaty.

Od 1942 roku w listopadzie Komende Się Zbrojnych w Krynicy usunęto ten właściwe czas na odpowiedni do wzmacniania akcji dywersyjnej. Powstało centralne kierownictwo dywersji – stacjonujące pod

masowej Kedyw.

Polski ruch oporu organizował wywiad (np. uknadali plany o raźnicie V1), zatoniene AK odbijali wojiniów, monolowali Niemców. Najbardziej znane akcje to Akcja pod Arsenalem.

W Polsce powstało państwo podziemne, dziedzictwo, który podlegał nadzorze emigracji, w Londynie. W 1942 i 2WZ powstała Armia Krajowa. W 1944 było to największe podziemne armie, liczące ponad 300 tys. żołnierzy.

Ruch oporu zorganizował dwa powstania, jedno powstało w getcie w 1942 roku i drugie warszawskie w 1944.

Powstanie warszawskie trwało ponad dwa miesiące, ulegając głównie mordu z AK. Zginęły dwie cywilów, wielu nie popieniło powstania. Powstanie skończyło się klęską i porażką pośniej Warsaw

zbunyli.

Do dnia' nie wryszy mózg ię powstanie
było potrzebne.

(Około 195 słów)

(around 195 words)

Mark scheme

Assessment criteria

Each assessment objective should be assessed independently.

Students are advised to write approximately 300 words per essay. Everything that students write must be assessed; there is no word limit. Students writing the recommended length have access to the full range of marks.

Assessment Objective 2

Mark	AO2
9-10	<p>Very good evaluation of the research topic</p> <p>The relevant information from the written source material has been fully understood. This information is consistently linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.</p>
7-8	<p>Good evaluation of the research topic</p> <p>Most of the relevant information in the written source material has been clearly understood. This information is often linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.</p>
5-6	<p>Reasonable evaluation of the research topic</p> <p>Some of the relevant information in the written source material has been understood. This information is sometimes linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.</p>
3-4	<p>Limited evaluation of the research topic</p> <p>A limited amount of relevant information in the written source has been understood. This information is occasionally linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.</p>
1-2	<p>Very limited evaluation of the research topic</p> <p>A very limited amount of the relevant information in the written source has been understood. This information is rarely if ever linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.</p>
0	<p>The student produces nothing worthy of credit.</p>

For guidance on the evaluation of the written source in relation to the research findings, examiners are advised to refer to the indicative content.

Assessment Objective 3

AO3	
9-10	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately. The student uses a wide range of vocabulary appropriate to the context and the task.
7-8	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately. The student uses a good range of vocabulary appropriate to the context and the task.
5-6	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately. The student uses a reasonable range of vocabulary appropriate to the context and the task.
3-4	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately. The student uses a limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
1-2	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately. The student uses a very limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Minor errors are defined as those which do not affect communication.

Serious errors are defined as those which adversely affect communication.

Minor errors include:

incorrect but close to correct spellings
incorrect genders/case forms and consequential errors of agreement

Serious errors include:

incorrect verb forms especially irregular forms, incorrect use of pronouns
missing or incorrect agreements of adjectives or past participles.

Complex language includes:

use of pronouns of all types
tenses that support conceptual complexity
connectives supporting a range of subordinate clauses including those requiring subjunctive constructions with verbs and verbs followed by infinitive with correct preposition
use of present and past participles.

Assessment Objective 4

Research project essay		AO4
Mark	Descriptors	
17-20	Excellent critical and analytical response to the question set Excellent knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students consistently select relevant information to support their arguments. They consistently use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating an excellent evaluation of the research topic.	
13-16	Good critical and analytical response to the question set Good knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students often select relevant information to support their arguments. They often use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a good evaluation of the research topic.	
9-12	Reasonable critical and analytical response to the question set Reasonable knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students sometimes select relevant information to support their arguments. They sometimes use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a reasonable evaluation of the research topic.	
5-8	Limited critical and analytical response to the question set Some knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students occasionally select relevant information to support their arguments. They occasionally use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a limited evaluation of the research topic.	
1-4	Very limited critical and analytical response to the question set A little knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students rarely select relevant information to support their arguments. They rarely use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a very limited evaluation of the research topic.	
0	The student produces nothing worthy of credit in response to the question.	

Indicative content

09 Research topic: The resistance movement in Poland during World War II

Zmieniająca się sytuacja w okupowanym kraju powodowała zmiany w formach oporu wobec okupanta. Przeanalizuj jakie to były zmiany i jaka była ich skuteczność.

- what change occurred in the resistance movement towards the end of 1942 (AO2)
- who initiated and supervised this change (AO2)
- what characterised the new forms of combat (AO2)
- what skills were needed (AO2)
- what were the benefits of the experience of having fought in Minor Sabotage (AO2)

-
- the occupying regime's policy regarding Poland and Polish people
  - how the Poles responded to the reality of the occupation
  - who organised the opposition (dates, names)
  - how the forms of the opposition changed over time
  - how effective the opposition was
  - when and why did 'Minor Sabotage' lose its prominent role

Paper 2

Essay on the set texts

Question

0 2

Jarosław Iwaszkiewicz – *Panny z Wilka i Brzezina*

Either

0 2 . 1

Przeanalizuj postawy i konflikty głównych bohaterów – Wiktora z *Panien z Wilka* oraz dwóch braci, Stanisława i Bolesława z *Brzeziny*.

[40 marks]

Or

0 2 . 2

Przeanalizuj jak stosunek do życia głównych bohaterów wpływa na przebieg wypadków w powyższych opowiadaniach Iwaszkiewicza.

[40 marks]

Example response

W opowiadaniach "Brezina" i "Panny z Wilka" Iwankiewicz przedstawiła bobalów zbywających na polskich prowincjach w piątej połowie XX wieku.

Gibawy bobaler "Panny z..." Wiktor Ruben przyjeżdża tam nie umłop. Jest zmęczony, przepracowany i wybrany do miejsca, bo tam spędza lato w cieniu swojej młodości. Był mancypem młodych panów. Po śmierci przyjechało mu zażalenie, zaczyna myśleć o swojej młodości. Robyt w Wilku był odreszczy, kiedy był nasiąkły i mydłoże mu się, że może wrócić do tamtych czasów. Kiedy pojawi się na dworze, kobiety reagują z wielką nadużycią, zainteresowaniem i elanami. Jedna mówi "W Wilku stoczył się legendę". Wiktor jest zaskoczony realią, że go fakty powygląda-

ale też chcieli by, ze myślącej się nie będzie. Pobyt we wsi staje się momentem, w którym Wiktor zadziwia swoje obyczajowe życie, w którym wspomina lekcje i akcje. Nie oczekuje dobrze swojej przyszłości, chce wrócić do lotu młodocian! Repliką to stonie, że on zypeł koch jeb wszystko". Powieść opisuje każdą kobietę wspomniane niowość (Julie), założycielkę (Felicie), mierzącą i młodą (to Léonie Thunie). Wiktor w końcu rozwija rozumieć, że czasu nie da się przesiąkając pragnień życia; to właśnie dążenie Léonie, rozwijającej się seksualności i optymizmu o swoje życie. Wyodzie z wille "podskakiwać". W opomówieniu "Brennero" tworząca przedstawie konflikt dwóch braci, Stocjowskie, Bolesjowskie. Wynika on z ich osobowości oraz innego życia, które myślali. Bolesław to somatyk, leśniczy, cierpi po smutku zony, starsi

minier 'Les' to curomer, który zyskał pełnię życia, chociaż transformacja, myły, schody, podnóżek, a przede wszystkim do leśnicówka, aby spakować ostatnie elementy życia - jest dawnym opalizem. Przygotowuje do brzegu "wzgórza" go, wskazując, że nie opakuje się czegoś, nie zyskuje w nocy i głosu. Podróżnik jest pozytywny i angażowany, Steinmier zna wiele rzeczy, aby czuć się zauważony i przeniesie miłość do Moliny, które symbolizuje siłę i radość życia.

Smierć Stanisława "pobudza" do życia breka, wskazując mu, że trzeba wrócić do modu i dać energię do dalszego życia.

(Around 290 words)
(Okolo 290 słów)

Mark scheme

MARK SCHEME

Level of response marking instructions

Level of response mark schemes are broken down into levels, each of which has a descriptor. The descriptor for the level shows the average performance for the level. There are marks in each level.

Before you apply the mark scheme to a student's answer read through the answer and annotate it (as instructed) to show the qualities that are being looked for. You can then apply the mark scheme.

Step 1 Determine a level

Start at the lowest level of the mark scheme and use it as a ladder to see whether the answer meets the descriptor for that level. The descriptor for the level indicates the different qualities that might be seen in the student's answer for that level. If it meets the lowest level then go to the next one and decide if it meets this level, and so on, until you have a match between the level descriptor and the answer. With practice and familiarity you will find that for better answers you will be able to quickly skip through the lower levels of the mark scheme.

When assigning a level you should look at the overall quality of the answer and not look to pick holes in small and specific parts of the answer where the student has not performed quite as well as the rest. If the answer covers different aspects of different levels of the mark scheme you should use a best fit approach for defining the level and then use the variability of the response to help decide the mark within the level, ie if the response is predominantly level 3 with a small amount of level 4 material it would be placed in level 3 but be awarded a mark near the top of the level because of the level 4 content.

Step 2 Determine a mark

Once you have assigned a level you need to decide on the mark. The descriptors on how to allocate marks can help with this. The exemplar materials used during standardisation will help. There will be an answer in the standardising materials which will correspond with each level of the mark scheme. This answer will have been awarded a mark by the Lead Examiner. You can compare the student's answer with the example to determine if it is the same standard, better or worse than the example. You can then use this to allocate a mark for the answer based on the Lead Examiner's mark on the example.

You may well need to read back through the answer as you apply the mark scheme to clarify points and assure yourself that the level and the mark are appropriate.

Indicative content in the mark scheme is provided as a guide for examiners. It is not intended to be exhaustive and you must credit other valid points. Students do not have to cover all of the points mentioned in the Indicative content to reach the highest level of the mark scheme.

An answer which contains nothing of relevance to the question must be awarded no marks.

Assessment criteria

Each assessment objective should be assessed independently.

Students are advised to write approximately 300 words per essay. Everything that students write must be assessed; there is no word limit. Students writing the recommended length have access to the full range of marks.

AO3	
17-20	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately. The student uses a wide range of vocabulary appropriate to the context and the task.
13-16	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately. The student uses a good range of vocabulary appropriate to the context and the task.
9-12	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately. The student uses a reasonable range of vocabulary appropriate to the context and the task.
5-8	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately. The student uses a limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
1-4	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately. The student uses a very limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Minor errors are defined as those which do not affect communication.

Serious errors are defined as those which adversely affect communication.

Minor errors include:

incorrect but close to correct spellings
incorrect genders/case forms and consequential errors of agreement

Serious errors include:

incorrect verb forms especially irregular forms, incorrect use of pronouns
missing or incorrect agreements of adjectives or past participles.

Complex language includes:

use of pronouns of all types
tenses that support conceptual complexity
connectives supporting a range of subordinate clauses including those requiring subjunctive constructions with verbs and verbs followed by infinitive with correct preposition
use of present and past participles.

AO4	
17-20	Excellent critical and analytical response to the question set Knowledge of the text or film is consistently accurate and detailed. Opinions, views and conclusions are consistently supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates excellent evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.
13-16	Good critical and analytical response to the question set Knowledge of the text or film is usually accurate and detailed. Opinions, views and conclusions are usually supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates good evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.
9-12	Reasonable critical and analytical response to the question set Knowledge of the text or film is sometimes accurate and detailed. Opinions, views and conclusions are sometimes supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates reasonable evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.
5- 8	Limited critical and analytical response to the question set Some knowledge of the text or film is demonstrated. Opinions, views and conclusions are occasionally supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates limited evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.
1-4	Very limited critical and analytical response to the question set A little knowledge of the text or film is demonstrated. Opinions, views and conclusions are rarely supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates very limited evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.
0	The student produces nothing worthy of credit in response to the question.

Jarosław Iwaszkiewicz: *Panny z Wilka i Brzezina*

Either

Question 02.1

Przeanalizuj postawy i konflikty głównych bohaterów – Wiktora z *Panien z Wilka* oraz dwóch braci, Stanisława i Bolesława z *Brzeziny*.

Possible content

Wiktor's arrival in Wilko after 15 years of absence.

Wiktor's mid-life crisis, loss of his friend and attempts to pick up where he left 15 years ago.

Re-evaluation and realisation that one cannot turn the clock back.

Conflict of two brothers based on their different circumstances and outlook on life.

Their young years.

Stanisław's illness and his imminent death.

Bolesław's mourning after the loss of his wife.

Reconciliation of the brothers.

[40 marks]

Or

Question 02.2

Przeanalizuj jak stosunek do życia głównych bohaterów wpływa na przebieg wypadków w powyższych opowiadaniach Iwaszkiewicza.

Possible content

Analysis of Wiktor's situation/reasons for coming to Wilko.

Wiktor's mid-life crisis/attempt to relive his youth resulting in trying to form some relation with the sisters/analysis of the failure of his attempt.

Wiktor's re-evaluation/changed outlook on life resulting in leaving Wilko.

Analysis of how Stanisław's character and attitude to life had an impact on Bolesław's behaviour and actions.

Analysis of the events that follow Stanisław's arrival/how they trigger the events in *Brzezina*.

Analysis of events that resulted in Bolesław's shaking off his inertia and being able to face his responsibilities.

Conclusion - similarity to certain degree of the metamorphosis of both characters although caused by different events.

[40 marks]

Essay on the set films

Question

0 | 4   Krzysztof Kieślowski – *Przypadek*

Either

0 | 4 . 1 Do jakiego stopnia tytuł filmu *Przypadek* trafnie odzwierciedla treści w nim zawarte?

[40 marks]

Or

0 | 4 . 2 Na podstawie trzech historii pokazanych w filmie przeanalizuj na ile skutecznie, Twoim zdaniem, udało się reżyserowi przedstawić scenę polityczną tamtych czasów.

[40 marks]

Example response

Film „Przypadek” K. Kieślowskiego powstał w 1981 roku, ale ze względu na stan wojenny oraz cenzurę, nie mógł być pokazany publiczności aż do 1987 roku. Jest to film psychologiczno - polityczny, w którym reżyser opowiada losy Witka Dugone, studenta medycyny, we tle realiów ówczesnej Polski.

Trzy różne scenarzyste losów bohatera postawiały reżyserowi do pokazania nie tylko faktów z historii Polski, ale także bieżącej sytuacji politycznej. Wydaniem klucza, a zarazem punktem wyjściowym dla każdego z tych scenariuszy jest decyzyja Witka o przerwanie studiów i wyjazd do Warszawy. To, co mu się staje odjezdając powrót do dnia mostu znaczącym wpływu na dalsze losy Witka.

W pierwnej wersji Witka w ostatniej chwili
wskazuje do pocisku. Poznaje w nim
Wernera, starego i ideowego komunistę, który
oferyje mu pomoc w Warszawie. Drugi nienaukowy
Witka poznał średowisko komunistów,
ludzi sprawujących władzę w kraju, przedste-
wicieli reżimu. Reżimu, który pod koniec
lat 70. jest osiągnięty, ale który nadal
kontroluje każdego dnia swoje życie. Witka
drużni protekcji pozyjencie Wernera, tadmą,
robi zewnetrzne kariera i myśląc ponieś się
do góry, ale spotkanie i mitosu do czasu,
dawniej zaszczytu i jej arant, pokonuje w
jeli sposób system go wykorzystuje.
Uświadomienie sobie tej manipulacji wynosi
u Witka kryzys, ale pokonuje tej wojenną
podejściowość, nieufność, konformizm, strach
wobec tych, którzy są u władzy. Komuniści
mają władzę absolutną, rozbudowany system
cenzury, kontroli, ale dnia wobec nich fakty
i konformistów (tomanów wypierają Witka

do ośrodków nie chce jechać, bo się boi).

W drugiej wersji wydanej Witkowi nie udaje się mijać do poziomu, a jego emocje nie maja się powień konicy się cierpiące ones który może być publiczny. Podczas prac poznał Maresę (mówiąc do Witka „Daj spokoj”, bez nazwisk), która działa w opozycji. Dowiadujemy się, że wiadomość ludzi w opozycji to ludzie młodzi, że są zorganizowani w sieci ośrodków w Polsce, że zajmują się obroną i kultywacją uldek, rozwijaniem literatury z drugiego obiegu. Opozycja organizuje tajne zajęcia latejskiego Uniwersytetu (przygotowane do dyplomacji), koncerty. W opozycji zaangażowany jest Kostek, Witku daje się koninem Stefanem przed dniem premiery duchowej. Kobieta w zdemobilizowanym pozu VB mówiąc mówią Witkowi, że „nie trzeba się rosydzić, handy się boi” jąco panadolszczu doje mu siły i po-

mają podjąć wybór o wspieraniu opozycji!

Treći scenariusz ulatnia Witek swoich obowiązków; Witek kończy studia, zatrudnia rodzinę i zamyka koncern. Rezyser staje się niestety restauratorem, cui możliwe było utrzymać pozostałą opozycję. Ponownie, że legitymująca parnyjne umozliwiały Witekowi wybór koncernu, stara się pozostać neutralnym.

Kieślowski na podstawie losów Witeka pokazuje, że wyniknie wybór moje wyniki i ponownie, że wydaje komisy, że europeu nigdy przypadały, często mniej więcej od nas szanujeli. Pokazyuje również realie ówczesnych czasów, podając społeczeństwo wynikający z rozbicia dawego Państwa i przygotowania do dawnej grupy politycznej. To film, według mnie, fascynujący, cielony i wyrównujący w widzu głęboką refleksję.

(410 words)

(410 słów)

Mark scheme

MARK SCHEME

Level of response marking instructions

Level of response mark schemes are broken down into levels, each of which has a descriptor. The descriptor for the level shows the average performance for the level. There are marks in each level.

Before you apply the mark scheme to a student's answer read through the answer and annotate it (as instructed) to show the qualities that are being looked for. You can then apply the mark scheme.

Step 1 Determine a level

Start at the lowest level of the mark scheme and use it as a ladder to see whether the answer meets the descriptor for that level. The descriptor for the level indicates the different qualities that might be seen in the student's answer for that level. If it meets the lowest level then go to the next one and decide if it meets this level, and so on, until you have a match between the level descriptor and the answer. With practice and familiarity you will find that for better answers you will be able to quickly skip through the lower levels of the mark scheme.

When assigning a level you should look at the overall quality of the answer and not look to pick holes in small and specific parts of the answer where the student has not performed quite as well as the rest. If the answer covers different aspects of different levels of the mark scheme you should use a best fit approach for defining the level and then use the variability of the response to help decide the mark within the level, ie if the response is predominantly level 3 with a small amount of level 4 material it would be placed in level 3 but be awarded a mark near the top of the level because of the level 4 content.

Step 2 Determine a mark

Once you have assigned a level you need to decide on the mark. The descriptors on how to allocate marks can help with this. The exemplar materials used during standardisation will help. There will be an answer in the standardising materials which will correspond with each level of the mark scheme. This answer will have been awarded a mark by the Lead Examiner. You can compare the student's answer with the example to determine if it is the same standard, better or worse than the example. You can then use this to allocate a mark for the answer based on the Lead Examiner's mark on the example.

You may well need to read back through the answer as you apply the mark scheme to clarify points and assure yourself that the level and the mark are appropriate.

Indicative content in the mark scheme is provided as a guide for examiners. It is not intended to be exhaustive and you must credit other valid points. Students do not have to cover all of the points mentioned in the Indicative content to reach the highest level of the mark scheme.

An answer which contains nothing of relevance to the question must be awarded no marks.

Assessment criteria

Each assessment objective should be assessed independently.

Students are advised to write approximately 300 words per essay. Everything that students write must be assessed; there is no word limit. Students writing the recommended length have access to the full range of marks.

AO3	
17-20	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately. The student uses a wide range of vocabulary appropriate to the context and the task.
13-16	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately. The student uses a good range of vocabulary appropriate to the context and the task.
9-12	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately. The student uses a reasonable range of vocabulary appropriate to the context and the task.
5-8	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately. The student uses a limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
1-4	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately. The student uses a very limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Minor errors are defined as those which do not affect communication.

Serious errors are defined as those which adversely affect communication.

Minor errors include:

incorrect but close to correct spellings
incorrect genders/case forms and consequential errors of agreement

Serious errors include:

incorrect verb forms especially irregular forms, incorrect use of pronouns
missing or incorrect agreements of adjectives or past participles.

Complex language includes:

use of pronouns of all types
tenses that support conceptual complexity
connectives supporting a range of subordinate clauses including those requiring subjunctive constructions with verbs and verbs followed by infinitive with correct preposition
use of present and past participles.

AO4	
17-20	Excellent critical and analytical response to the question set Knowledge of the text or film is consistently accurate and detailed. Opinions, views and conclusions are consistently supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates excellent evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.
13-16	Good critical and analytical response to the question set Knowledge of the text or film is usually accurate and detailed. Opinions, views and conclusions are usually supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates good evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.
9-12	Reasonable critical and analytical response to the question set Knowledge of the text or film is sometimes accurate and detailed. Opinions, views and conclusions are sometimes supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates reasonable evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.
5- 8	Limited critical and analytical response to the question set Some knowledge of the text or film is demonstrated. Opinions, views and conclusions are occasionally supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates limited evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.
1-4	Very limited critical and analytical response to the question set A little knowledge of the text or film is demonstrated. Opinions, views and conclusions are rarely supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates very limited evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.
0	The student produces nothing worthy of credit in response to the question.

Section B: Films

Krzysztof Kieślowski: *Przypadek*

Either

Question 04.1

Do jakiego stopnia tytuł filmu *Przypadek* trafnie odzwierciedla treści w nim zawarte?

Possible content

Presentation of the structure of the film - three different stories each presenting a different Witek based on the coincidence at the railway station.

First story – his life influenced by the person met on the train.

Different attitude in the second, influenced by the person met on the train.

Witek in the third deciding to stay for his wife's party and travelling by plane.

How Witek's life was based on the little coincidental facts.

The aptness of the title in conveying the meaning of the film.

[40 marks]

Or

Question 04.2

Na podstawie trzech historii pokazanych w filmie przeanalizuj na ile skutecznie, Twoim zdaniem, udało się reżyserowi przedstawić scenę polityczną tamtych czasów.

Possible content

Analysis of Witek's life and career as a member of communist regime - his rise and fall/ how the regime manipulated him to its advantage.

Analysis of Witek's life as an active member of the opposition.

Witek's attempt in the third story to be apolitical and lead a normal family life and the result of it – draw conclusion.

How the three different attitudes to the political scene resulted in the different fate of the protagonist.

Conclusion – how successful the director was in presenting the political situation of those times.

[40 marks]

Paper 3

Listening summary task

Question 4

Transcript

Zaadoptuj obraz

Oryginalne suknie, biżuteria z lat 20. i 30. XX w., meble, portret Poli Negri to część rzeczy, jakie można zobaczyć na kameralnej wystawie w Muzeum Narodowym w Warszawie.

Poza pokazaniem kunsztu okresu art deco oraz wprawieniem odwiedzających muzeum w dobry nastrój (sala jest na parterze), pokaz ma jeszcze jeden istotny cel: promuje Bal Charytatywny z okazji 100-lecia powstania Towarzystwa Przyjaciół Muzeum.

Stowarzyszenie za początek swojej historii uznaje 1916 r. Przetrwało ono jednak wówczas tylko dwa lata. Pół wieku później, w latach 1963-83, przy Muzeum Narodowym działał Klub Młodych Przyjaciół Muzeum. Koniec XX wieku, ze względu na brak funduszy, szerszego zainteresowania oraz częstych zmian strategii ugrupowań rządzących, nie sprzyjał rozwojowi organizacji. Sytuacja uległa zmianie w roku 2015, kiedy zmieniono nazwę na Przyjaciele Muzeum i zaczęto intensywnie promować ideę społecznego mecenatu.

W ciągu kilkunastu miesięcy liczba członków zwiększyła się pięciokrotnie. Częścią programu mecenackiego jest m.in. możliwość kupna cegiełki albo zasponsorowania ławki z tabliczką w parku otaczającym muzeum. Zdecydowała się na to już Legia Warszawa, która sponsoruje dwie ławki – jedną „klubową” i drugą upamiętniającą Kazimierza Deynę.

Licytacja ławki „z gwarantowanym widokiem” to jedna z zapowiadanych atrakcji nadchodzącego balu. Inną możliwość „rocznej adopcji” obrazu „Babie lato” Józefa Chełmońskiego, przy którym zawiśnie tabliczka z nazwiskiem osoby, która wygrała licytację. Na adopcję słynnego płótna będą mogli sobie pozwolić nieliczni, ale kupno karty członkowskiej jest już bardziej dostępne i również wspiera muzeum.

---

0 4

Życie kulturalne, dawniej i dziś

Wysłuchaj nagrania fragmentu blogu kulturalnego, a następnie napisz **pełnymi zdaniami** po polsku jeden akapit na nie więcej niż 90 słów, w którym podsumujesz treść nagrania. W swoim streszczeniu uwzględnij:

- cele wystawy (dwa szczegółły) **[2 marks]**
- historię Towarzystwa Przyjaciół Muzeum (dwa szczegółły) **[2 marks]**
- sposoby wspierania Muzeum (trzy szczegółły). **[3 marks]**

Uwaga! Dodatkowe 5 punktów przyznane będzie za język.

Staraj się pisać własnymi słowami.

[5 marks]

Example response

W Warmawie w Muzeum Narodowym jest
teatr wystawy, które pokazują kulturę okresu
artykułu. Wystawa promuje też Bier Chantebryjowy
z okazji 100 lat od powstania Towarzystwo Przyjaciół
Muzeum.

Towarzystwo powstało w 1916 roku, ale mieszkały nie
drzecie wtedy dingo, bo tylko dwa fale. Potem
zmieniły się nazwy, ale zapewne nigdy nie
były fundatorem na rozwój organizacji. W 2015
zmieniły się znowu nazwy i Towarzystwo Zapis
promowało ideę mecenatu.

Mecenat może mieć różne formy np. można
kupić legię albo zostać sponsorem Tawki w
parku, który otacza muzeum. Ta ta Tawka

ma jin legie Warmawia. Można też kupić
karcę i to dobry sposób aby pomóc muzeum.

(102 words)

(102 słów)

Mark scheme

Qu 04	Accept	Mark	Notes
Bullet 1	Any two details 1. Pokazanie kunsztu okresu art deco 2. Wprawienie odwiedzających w dobry nastrój 3. Promuje bal charytatywny z okazji 100-lecia powstania TPM	2	Reject: Pokazanie oryginalnych sukni, biżuterii, mebli, portretu Poli Negri

Qu	Accept	Mark	Notes
Bullet 2	Any two details 1. Powstało w 1916 2. Istniało jednak wtedy tylko dwa lata 3. W latach 1963-1983 działał Klub Młodych Przyjaciół Muzeum 4. Koniec XX wieku to zastój w rozwoju 5. W 2015 r. zmieniono nazwę i zaczęto promować mecenat	2	Reject: Pod koniec XX wieku brakowało pieniędzy, nie było zainteresowania stowarzyszeniem, zmieniały się strategie rządzących.

Qu	Accept	Mark	Notes
Bullet 3	Any three details 1. Kupno cegiełki 2. Sponsorowanie ławki w parku 3. „Adopcja” obrazu Chełmońskiego 4. Kupno karty członkowskiej	3	

The marks for content (AO1) and language (AO3) are awarded independently. Long summaries will be marked for content (AO1) or language (AO3) only as far as the first natural break (usually the end of a sentence or main clause) between 90 and 100 words. Short summaries are not subject to an automatic penalty but in practice are unlikely to include all the required content points and will therefore be self-penalising.

The AO1 mark is awarded for content points which contain the required information, regardless of whether those points are expressed in the student's own words, or are partly or wholly lifted from the recording. However, no AO1 mark will be awarded for a content point where the student includes irrelevant material or inappropriate information from the stimulus, e.g. by 'lifting' an element from the original which does not match the phrasing of the bullet point.* 'Lifted' language will not be eligible for credit when the AO3 mark is awarded.

---

*Generic example of ‘lifted’ language:

1

Text includes *Having finished her studies, she became a doctor.*

Summary task includes the bullet point *What she did before becoming a doctor*

Correct answer is *She studied*

Student writes in response to that bullet point *Having finished her studies, she became a doctor*

No credit for AO1 because the response does not match the phrasing of the bullet point. (Also no credit for AO3 because of lifting.)

2

Text includes ... *because computers will replace teachers*

Summary task includes the bullet point *Technological changes anticipated*

Correct answer is *Computers will replace teachers* or, to demonstrate successful manipulation,

Teachers will be replaced by computers

Student writes in response to that bullet point *because computers will replace teachers*

No credit for AO1 because the response does not match the phrasing of the bullet point. (Also no credit for AO3 because of lifting).

Minor errors are defined as those which do not affect communication.

Serious errors are defined as those which adversely affect communication.

Minor errors include:

incorrect but close to correct spellings

incorrect genders/case forms and consequential errors of agreement

Serious errors include:

incorrect verb forms especially irregular forms, incorrect use of pronouns

missing or incorrect agreements of adjectives or past participles.

Complex language includes:

use of pronouns of all types

tenses that support conceptual complexity

connectives supporting a range of subordinate clauses including those requiring subjunctive

constructions with verbs and verbs followed by infinitive with correct preposition

use of present and past participles.

Mark	AO3 quality of language marks in the listening summary task
5	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately where required by the task.
4	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately where required by the task.
3	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately where required by the task.
2	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately where required by the task.
1	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately where required by the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Indicative content

Summary 1 88 words – AO3 5/5

Obecnie w Muzeum Narodowym można obejrzeć wystawę z okresu art deco, który miał miejsce na początku XX wieku. Wystawa wprawia w dobry nastrój i promuje bal z okazji setnej rocznicy powstania Towarzystwa Przyjaciół muzeum. Towarzystwo powstało w 1916 roku, ale działało tylko dwa lata. Koniec XX nie był dobry, bo Towarzystwo nie miało pieniędzy na rozwój. W 2015 sytuacja zaczęła się zmieniać, zmieniła się nazwa i zaczęto promować mecenat artystyczny, polega on między innymi na tym, że każdy może zasponsorować ławkę albo zaadoptować na rok jakiś znany obraz.

Summary 2 79 words – AO3 4/5

W Muzeum Narodowym jest wystawa o art deco, który miał miejsce na początku XX wieku. Wystawa wprawiła w dobry nastrój i zabawę z okazji setnej rocznicy powstania Towarzystwa Przyjacieli Muzeum. Towarzystwa jest od 1916 roku, ale było tylko przez dwóch lat. Koniec XX nie był dobry, bo Towarzystwo nie miało pieniędzy na rozwoje. W 2015 wszystko zaczęło się zmieniać, tak jak nazwa i teraz promuje się mecenat artystyczny, bo każdy może zasponsorować ławkę albo zaadoptować na jakiś znany obraz.

Summary 3 74 words – AO3 3/5

W Muzeum Narodowym jest wystawa o art deco, którego miał miejsce na początku XX wieku. Wystawa wprawiła w dobry nastrój i zabawę bo powstała od Towarzystwa Przyjacieli Muzeum. Towarzystwo jest od 1916 lata, ale było tylko przez dwóch lat. Koniec nie był dobry, bo Towarzystwo nie miało pieniędzów na rozwoje. W 2015 wszystko zaczęło się, tak jak pewna nazwa i mecenat dla sztuki, bo każdy może kupić ławkę albo jakiś znany obraz na rok.

Summary 4 76 words – AO3 2/5

W Muzeum Narodowym jest wystawa o art deco, którego były na początku XX wieku. Wystawa wprawiła w bardzo dobry nastrój i wszyscy poszli się bawić bo powstała od Towarzystwa Przyjacieli Muzeum. Towarzystwa jest od 1916 lata, ale jest tylko przez dwóch lat. Koniec nie ma dobry, bo Towarzystwo nie ma dać na rozwoje. W 2015 wszystko zaczęły się, tak jak pewna nazwa i mecenat dla sztuki, bo każdy już ma ławka albo jakiś rysownik do domu.

Summary 5 67 words – AO3 1/5

W Muzeum jest wystawami art deco, którego jest na poczatki XX wieku. Wystawa jest w humorze i wszyscy poszli się bawić bo od powstało Towarzystwu Przyjacieli Muzeum. Towarzystwa jest od lata, ale tylko trzech lat. Koniec nie ma dobry, bo ma dać nie ma na rozwoje. W 2015 wszystko jest, tak jak pewna nazwa i piniedze dla sztuki, bo każdy już ma ławka albo rysuje o domu.

Translation into target language task

Question 5

0 5   **Polskie tradycje i ich źródła**

Przeczytaj tekst mówiący o tradycjach wielkanocnych, a następnie przetłumacz **najjęzyk polski** zamieszczony pod nim tekst angielski.

Każdy kraj charakteryzuje się pewnymi głęboko zakorzenionymi tradycjami. W Polsce najważniejszym świętem w kalendarzu chrześcijańskim jest niewątpliwie Wielkanoc. Wielu Polaków nie wyobraża sobie tego święta bez święconki – pokarmów przynoszonych do kościoła i święconych w sobotę, a spożywanych na śniadanie w Niedzielę Wielkanocną. Każdy pokarm ma określony symbol, np. jajka symbolizują zmartwychwstanie, chleb - Chrystusa, sól - oczyszczenie, chrzan - cierplenie, a szynka bądź kiełbasa utożsamiana jest z obfitością. Niedziela to rodzinna uczta i świętowanie, świąteczny poniedziałek zaś nazywany jest Lanim, jako że głównym wydarzeniem jest bitwa wodna z rodziną, sąsiadami czy nawet nieznajomymi. Woda ma tu też symboliczny charakter i oznaczać ma czystość oraz chrzest.

Korzystając ze słownictwa zawartego w polskim artykule przetłumacz poniższy tekst na język polski.

Although traditionally a holy day, Easter Monday in Poland is these days most often connected with a specific practical joke – throwing water over people, sometimes over complete strangers. The day is called Smigus Dyngus or Wet Monday and, even when sunny, it's advisable to venture out only with an umbrella and a good sense of humour.

The roots of this practice are thought to be in the tradition of baptism (from the Christian perspective) and a more general spring purification (from pagan tradition). Some connect it with Mieszko I of Poland, who married and became a Christian on Easter Day in 966 AD.

[10 marks]

Example response

Chociaż tradycyjny dzień świąteczny, Poniedziałek Wielkanocny w Polsce jest teraz bardziej połączony z pewnym zartem. Ten zart to oblewanie ludzi wodą, czasem oblewanie całymi rodzinami mieszkańców. Ten dzień nazywa się Śmigus Dyngus albo Mokry Poniedziałek, rodzi się, żeby wychodzić tylko z parasolem i dobrym humorem.

Ponadto tego zwyczaju są dwie leggi cliniki (z perspektyw clinacji janskiej) i bardziej ogólnym oznaczeniem na wieś (z perspektyw pogonielskiej). Metkami tączą to z Mienko i z Polski, który wiat służy i zostaje clinacją w Wielkanoc w 1966 roku.

Mark scheme

MARK SCHEME

Section B Translation (into target language)

Guidance on level of accuracy in translations into the target language

Errors of spelling

Errors of spelling will not be tolerated.

Prefixes and suffixes, inflection of nouns and adjectives, conjugation of verbs and the use of appropriate tenses and aspects (perfective / imperfective) must be correct.

Errors of gender

Errors of gender will not be tolerated. Genders of nouns are clearly an area where guidance can be provided in the passage that supports the translation task.

Alternative answers

Alternative answers offered by the candidate – even if one is in brackets – will be rejected unless both answers are correct.

A successful translation

A successful translation is one which includes each element of the text to be translated and where there is no omission or paraphrase.

Repeated errors

Where a candidate repeats the same error within a question, no further penalty will be imposed in awarding the mark.

Qu			
Box		Accept	Reject
05	The table below shows the type of answer that is acceptable for each section of the text. Award one tick per correct section then use the conversion grid to award a total of 10 marks.		
1	Although	Mimo że/Chociaż/Pomimo tego, że	Jednakże
2	traditionally a holy day,	tradycyjnie świąteczny/uznawany za święto	tradycyjny święty dzień
3	Easter Monday in Poland	Wielki Poniedziałek/Poniedziałek Wielkanocny w Polsce	
4	is these days	obecnie jest	w tych dniach
5	most often	najczęściej/bardzo często	
6	connected	utożsamiany/ łączony	połączony
7	with a specific practical joke -	z konkretnym/pewnym żartem/psikusem/dowcipem	ze specyficznym praktycznym
8	throwing water over people,	oblewania/polewania wodą ludzi	Rzucać wodę
9	sometimes over	i/a czasami na/ a czasami nawet	czasami nad
10	complete	całkowicie	kompletnymi
11	strangers.	obcych ludzi/nieznajomych	obcymi.
12	The day is called Smigus Dyngus	Ten dzień nazywany jest Śmigus Dyngus	
13	or Wet Monday	albo Lany Poniedziałek	
14	and, even when sunny,	I nawet jeśli świeci słońce/jest słonecznie	i nawet kiedy słonecznie
15	it's advisable	zaleca się	poradzi się
16	to venture out only	wychodzić tylko	wyjść
17	with an umbrella	z parasolem/parasolką	z parasolka
18	and a good sense of humour.	oraz/i dobym humorem/w dobrym humorze.	i dobry humor
19	The roots	Korzenie	
20	of this practice	tego zwyczaju	
21	are thought to be	tkwią/uważa się, że leżą	
22	in the tradition of baptism	w tradycji chrztu	
23	(from the Christian perspective)	(z chrześcijańskiej perspektywy)	
24	and a more general	a bardziej ogólnie	
25	spring purification	w wiosennym oczyszczeniu	

26	(from pagan tradition).	(z tradycji pogańskiej).	
27	Some connect it	Niektórzy utożsamiają to	
28	with Mieszko I of Poland,	z Mieszko I/z Mieszkiem I z Polski,	
29	who married and became Christian	który ożenił się oraz przyjął chrzest	
30	on Easter Day in 966 AD.	w Wielkanoc w 966 roku/roku pańskiego.	

Conversion grid	
Number of ticks	Mark
28-30	10
25-27	9
22-24	8
19-21	7
16-18	6
13-15	5
10-12	4
7-9	3
4-6	2
1-3	1
0	0

Multi-skill task

Question

Section C

Multi-skill task

Listening, Reading and Writing

Instructions

- Listen to the recording provided and read the passage in the insert booklet.
- Make notes in the insert booklet on **both** the recording **and** the reading passage.
- Use your notes to write an essay of approximately **200 words** on the title below.

0 6

W jakim stopniu członkostwo w Unii Europejskiej wpłynęło i wciąż ma wpływ na Polskę i jej mieszkańców?

[30 marks]

Listening

Question 06 Zalety i wady członkostwa Polski w Unii Europejskiej

M1 Młodzi Polacy wydają się nie doceniać zalet członkostwa w Unii Europejskiej. Jakie są tego przyczyny?

F1 Młodzi ludzie traktują rzeczy, które dla starszych są osiągnięciami Unii, jak swoboda podrózowania, otwarty rynek pracy, możliwość studiowania za granicą – jako coś zwyczajnego, niezwiązanego z członkostwem. Jeśli Unia chce przekonać młodych ludzi do siebie, musi intensywniej zająć się ich bolączkami – rynkiem pracy i rynkiem mieszkaniowym – tak, jak kiedyś zajęła się edukacją.

M1 Ale przecież wiele się zmieniło od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej?

F1 Tak, ale najmłodsi nie pamiętają Polski sprzed wejścia do Unii. Nie mogą więc porównać obecnej sytuacji z latami przed 2004 rokiem; dla nich inwestycje dzięki środkom europejskim to oczywistość, coś, co było „zawsze”. 18 czy 19-latek nie ma świadomości, jak wiele Polska członkostwu w Unii zawdzięcza. To właśnie brak naocznego doświadczenia tych pozytywnych zmian powoduje, że młodzi wykazują mniejszą odporność na populistyczne i często z gruntu fałszywe argumenty przeciwników Unii.

M1 Czy znaczenie miała ubiegłoroczna wielka fala emigracji do Europy?

F1 O tak, antyimigrancka hysteria ostatniego roku wywołała powszechny lęk przed uchodźcami. Do tego dodajmy niewydolność systemu edukacji w zakresie nauczania historii i wzrost

---

postaw bliskich nacjonalizmowi u młodzieży kształconej w szkołach po roku 2006. Warto też uwzględnić, że młodzi urodzili się i wychowali w wolnej Polsce - bez punktu odniesienia, jakim dla starszych pokoleń było doświadczenie rzeczywistości PRL-**u**.

- M1** Jednak ilość młodych ludzi korzystających z unijnych programów wymiany studenckiej z roku na rok wzrasta?
- F1** Zdecydowanie! W ubiegłym roku skorzystało z nich ponad 180 tys. polskich studentów. Coraz więcej studentów z innych krajów Unii wybiera Polskę jako miejsce swojej wymiany, a to sprzyja integracji kulturowej i przepływowi myśli. Bez członkostwa w Unii nie byłoby to możliwe.

Reading

Przeczytaj fragment artykułu oraz zaznacz treści, które według Ciebie, są najważniejsze.

Dzięki członkostwu w Unii Europejskiej uzyskaliśmy wielką szansę by stać się ważnym krajem Europy.

Po załamaniu się komunizmu kraje Europy Środkowej i Wschodniej stanęły przed zadaniem określenia na nowo kierunku ich rozwoju. Pierwszym wyzwaniem przed niepodległą (po przeszło 50 latach zniewolenia) Polską było zagwarantowanie poczucia bezpieczeństwa tworzącej się demokracji. Osiagnęliśmy ten cel w marcu 1999 r. - dzięki przystąpieniu do NATO. 1 maja 2004 r. staliśmy się członkiem Unii Europejskiej. Powojenny podział Europy wytworzył w nas głęboki kompleks izolacji i poczucie wyłączenia, a w maju 2004 roku zajęliśmy dawno należne nam miejsce. Zmieniło się postrzeganie naszego kraju przez inne państwa. Jesteśmy członkiem dużej wspólnoty i mamy wpływ na jej rozwój, na zachodzące w niej procesy i decyzje.

W ostatnich latach Polacy wykazali umiejętność korzystania z doświadczeń; potrafią improwizować, są pracowici, gdy widzą przed sobą realne cele i gospodarkę, która daje szansę. Wykazują się aktywnością, inicjatywą. Wielu młodych ludzi próbuje coś zdziałać w kraju czy za granicą. Otwarcie rynków pracy przyniosły dla wielu Polaków nowe szanse i perspektywy. Rozwój gospodarczy, poziom zagranicznych inwestycji oraz unowocześnianie infrastruktury to też rezultat członkostwa w europejskiej wspólnotie.

A jednak...czy potrafimy dobrze wykorzystać unijne dotacje? Niektórzy twierdzą, że wiele projektów jest nieuzasadnionych, wydaje się pieniądze bo są, a nie dlatego, że jest taka potrzeba. Rośnie biurokracja, koszty zatrudniania urzędników to duży ciężar dla polskiego podatnika. Mamy coraz mniejszy wpływ na obowiązujące w naszym kraju prawo, a gospodarka jest opanowana przez zagraniczne korporacje. Jednak największa strata po 2004 roku to utrata kapitału, jakim są młodzi ludzie, gdyż skutki unijnej emigracji będą odczuwalne przez przyszłe pokolenia.

Example response 1

Polska weszła do Unii Europejskiej w maju 2004 roku, wcześniej, bo w 1999 wstąpiła do NATO. Uważam, że te dwa fakty miały i nadal mają ogromny wpływ na Polskę i Polaków.

Po pierwsze, Polacy po wejściu do Unii, poculi się znowu obywatelami Europy. Jegoż iżsine, ponieważ w czasach komunistycznych, od 1945 do 1989, Polska była odizolowana i odsunięta od głównego nurtu kultury europejskiej, do którego należała od wieków. Polska była widziana wcześniej jako "serce Europy", a powojenne zmiany granic i systemu,

Spowodują, że zawsze postnegość jest negatywnie. „Złociste kuryny” były nieelitarne i do 1989 tylko niewielu Polacy mogli wyjechać z kraju. Podobnie zresztą niewielu ludzi z Europy odwiedzało Polskę. Wejście do Unii całkowicie tę sytuację zmieniło.

Uważam, że jest to jednym z najbardziej pozytywnych skutków osiągnięcia w UE otwarcia granic. Polacy „wyjechali świata”, zaczęli masowo podróżować i emigrować. Wielu skorzystało z otwartego rynku pracy. Co jest powódkiem, obecnie te mesyce wyjeżdżają mówione ze klasztorów dla Polski, ponieważ wielu utalentowanych, ambitnych Polaków pracuje dla innych krajów, zamiast dla Polski. Jednak uważam, że jest to zrozumiałe, bo inne kraje często oferują lepsze warunki i perspektywy pracy.

Inne pozytywne zjawisko, cui skutkiem jest poprawa infrastruktury oraz ilość dużych inwestycji w różnych rodzinach przedsiębiorstw gospodarki. Wielkie koncerny otwierają w Polsce swoje oddziały, gdzie Polacy stają się atrakcyjnym miejscem na inwestycje. Drugą z tych inwestycji jest finansowanych ze środków UE, ale nie wypajając uwagę, że środki te są dobrane wykorzystywane. Pojawiają się głosy, że dnie kwesty wcielają do kasy Unii, bo nie zostaje dobrane wykorzystane w Polsce.

(approx 250 words)
(Około 250 słów)

Example response 2

Czoność twojego wpływu na Polskę i Polaków.

Pnied wstępkiem dużo Polaków
wyjechało do innego kraju i
stwierdzili mówiąc, że ponad milion
przyjechało do UK. Z drugiej
strony mówią w Polsce nie chę-
tują wyjeżdżać, bo myślą inaczej.

Największą wyjechali studentów na
programy wymiany i dużo studentów
z innego kraju przyjechało do Polski.

Kiedyś Polska była izolowana,
granice były zamknięte, ale teraz
kazdy może jechać, do Polski dużo

zagranicznych korporacji przejedra, bo jest dobre edukacje i młodą się inicjatywną i aktywną.

Biurokratyczne jest wpływu, bo Polska jest inaczej postygana, bo jest częściem dużej wspólnoty i sama podejmuję decyzje.

Niedobrym缺点 to biurokratyczne, kontry zatrudnianie urzędników, mamy coraz mniejsze zadania na obowiązujące w kraju prawa, a co za gospodarka jest opierana na zagraniczne korporacje.

Mipie jednak, że biurokratyczne w Unii Europejskiej to najlepsze, co mi stało w Polsce w XX wieku.

(Approx 140 words)
(Około 140 słów)

Mark scheme

Multi-skill task

Assessment Objectives 1, 2 and 3

Level of response marking instructions

Level of response mark schemes are broken down into levels, each of which has a descriptor. The descriptor for the level shows the average performance for the level. There are marks in each level.

Before you apply the mark scheme to a student's answer read through the answer and annotate it (as instructed) to show the qualities that are being looked for. You can then apply the mark scheme.

Step 1 Determine a level

Start at the lowest level of the mark scheme and use it as a ladder to see whether the answer meets the descriptor for that level. The descriptor for the level indicates the different qualities that might be seen in the student's answer for that level. If it meets the lowest level then go to the next one and decide if it meets this level, and so on, until you have a match between the level descriptor and the answer. With practice and familiarity you will find that for better answers you will be able to quickly skip through the lower levels of the mark scheme.

When assigning a level you should look at the overall quality of the answer and not look to pick holes in small and specific parts of the answer where the student has not performed quite as well as the rest. If the answer covers different aspects of different levels of the mark scheme you should use a best fit approach for defining the level and then use the variability of the response to help decide the mark within the level, ie if the response is predominantly level 3 with a small amount of level 4 material it would be placed in level 3 but be awarded a mark near the top of the level because of the level 4 content.

Step 2 Determine a mark

Once you have assigned a level you need to decide on the mark. The descriptors on how to allocate marks can help with this. The exemplar materials used during standardisation will help. There will be an answer in the standardising materials which will correspond with each level of the mark scheme. This answer will have been awarded a mark by the Lead Examiner. You can compare the student's answer with the example to determine if it is the same standard, better or worse than the example. You can then use this to allocate a mark for the answer based on the Lead Examiner's mark on the example.

You may well need to read back through the answer as you apply the mark scheme to clarify points and assure yourself that the level and the mark are appropriate.

Indicative content in the mark scheme is provided as a guide for examiners. It is not intended to be exhaustive and you must credit other valid points. Students do not have to cover all of the points mentioned in the Indicative content to reach the highest level of the mark scheme.

An answer which contains nothing of relevance to the question must be awarded no marks.

Assessment criteria

Each assessment objective should be assessed independently.

Students are advised to write approximately 200 words per essay. Everything that students write must be assessed; there is no word limit. Students writing the recommended length have access to the full range of marks.

Assessment Objective 1

Mark	AO1
9-10	<p>Very good evaluation of the source</p> <p>The relevant information from the spoken source material has been fully understood. Arguments/views are very effectively summarised and there is extensive evidence of drawing appropriate conclusions.</p>
7-8	<p>Good evaluation of the source</p> <p>Most of the relevant information in the spoken source material has been clearly understood. Arguments/views are effectively summarised and there is frequent evidence of drawing appropriate conclusions.</p>
5-6	<p>Reasonable evaluation of the source</p> <p>Some of the relevant information in the spoken source material has been understood. There is some evidence of summarising arguments/views and of drawing appropriate conclusions.</p>
3-4	<p>Limited evaluation of the source</p> <p>A limited amount of relevant information in the spoken source has been understood. There is limited evidence of summarising arguments/views and of drawing appropriate conclusions.</p>
1-2	<p>Very limited evaluation of the source</p> <p>A very limited amount of the relevant information in the spoken source has been understood. There is rarely evidence of summarising arguments/views and of drawing appropriate conclusions.</p>
0	The student produces nothing worthy of credit.

Assessment Objective 2

Mark	AO2
9-10	<p>Very good evaluation of the source</p> <p>The relevant information from the written source material has been fully understood. Arguments/views are very effectively summarised and there is extensive evidence of drawing appropriate conclusions</p>
7-8	<p>Good evaluation of the source</p> <p>Most of the relevant information in the written source material has been clearly understood. Arguments/views are effectively summarised and there is frequent evidence of drawing appropriate conclusions.</p>
5-6	<p>Reasonable evaluation of the source</p> <p>Some of the relevant information in the written source material has been understood. There is some evidence of summarising arguments/views and of drawing appropriate conclusions.</p>
3-4	<p>Limited evaluation of the source</p> <p>A limited amount of relevant information in the written source has been understood. There is limited evidence of summarising arguments/views and of drawing appropriate conclusions.</p>
1-2	<p>Very limited evaluation of the source</p> <p>A very limited amount of the relevant information in the written source has been understood. There is rarely evidence of summarising arguments/views and of drawing appropriate conclusions.</p>
0	The student produces nothing worthy of credit.

Assessment Objective 3

AO3	
9-10	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately. The student uses a wide range of vocabulary appropriate to the context and the task.
7-8	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately. The student uses a good range of vocabulary appropriate to the context and the task.
5-6	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately. The student uses a reasonable range of vocabulary appropriate to the context and the task.
3-4	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately. The student uses a limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
1-2	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately. The student uses a very limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Possible content

- EU membership has presented a big and real opportunity for Poland to become an important part of Europe again
- Poland has always been at the heart of Europe, but the post-war division has created a feeling of isolation and sense of exclusion
- Change in perception of Poland by other countries
- Poland, as part of a bigger European community, has an impact on its processes and decisions
- Poles benefit from freedom of travel and open job market
- Country's infrastructure and wider economy have benefited from big investments
- Not all Poles seem to appreciate the change, young people in particular seem to take the EU membership benefits for granted – education system and a lack of perspective might be the reasons behind this

-
- A large number of young Poles take part in student exchange programmes and more and more foreign students choose Poland as a country for an exchange visit – mutual benefits
  - Some EU investments are not based on a real need, possible mismanagement?
  - Growing bureaucracy, which is becoming a financial burden for Polish taxpayers
  - Little control over legal system
  - Growing control of foreign corporations
  - Emigration en masse – a ‘brain drain’ – its effect will be felt over future generations.

[30 marks]

(10 AO1, 10 AO2, 10 AO3)

Notes

Contact us

T: 01423 534381

E: mfl.aqa.org.uk

aqa.org.uk